viinud nimi-, omadus- ja tegusõnade rohkele tarvitamisele, ja kui neid ei olnud, siis nende hankimisele. Nõnda toob R. esimene luuletuskogu »Villem Grünthali laulud« eesti luulesse mere tõelise käsituse ja uue sõnarikka värsirea, mida oli raske lugeda. Kui siia juurde arvata nooruse pessimism, mis oma raskuses asjata tõstab tiibu, siis on arusaadav, miks see väärikas luuletuskogu. kus leiduvad säärased luuletused, nagu »Süda-talve öö«, »Sügistalve õhtul«, ei ole leidnud tarvilist tähelepanu. Täiskõlalisem ja kunstiküpsem R. luuletuskogu on aga »Kauged rannad«. Selles luuletuskogus on luuletaja profiil omapärasena täiesti selgunud. R. stiil on muutunud ses kogus nõtkemaks ja selgemaks, luulerida helisevamaks. Säärased luuletused nagu »Noorusmaa« ja »Rannamaastik« kuuluvad kaunimate hulka eesti luules. Luuletuskogu peaannus on aga kaksteistkümmend kevadesonetti. »Saarnakiga« lõpeb R. esimene eepiline luulering ja »Saarnakis« leidub ka filosoofiline põhjendus R. loodusluulele. Selles pikemas luuletuses kirjeldatud meriretkes mõtiskeleb poeet inimese ja looduse vahekorrast ja kinnitab, et loodus on igimuutmatu, kuna »muu kõik on silmapilkne haihtumine«, »silmapilgu kuju«, »meelekujutuse heitlik tuju« või »miski viirastus, mis olematu«. Vahelülina rahvalauluvormiliste ja rahvaluuleaineliste teoste juurde tuleks vaadelda stantsides kirjutatud »Ungru krahvi«, milles kõneldakse Hiiu mereröövlist rahvajutu järgi. Päris muinasaega viivad tagasi »Merineitsit« ja »Toomas ja Mai«. »Merineitsit« on lugu Haugase, keda nimetatakse ka Kalevipojaks, naiseröövimisest. Selles teoses on R. võtnud muinaskeele selle astme, milles leidus veel vokaalharmoonia. Teos on huvitav merekirjelduste poolest, kuid keele suhtes raskesti loetav. »Toomas ja Mai«-nimelist lugulaulu orjaajast, mis on liidetud eepilistest ja lüürilistest rahvalauludest ja sidestatud rahvalaulu päraselt, tuleb pidada suurteoseks eesti omapärases kirjanduses. — R. teened on suured ka eesti luulekeele leksikoni täiendamises, kreeka luuletajate stroofide sissetoomises eesti luulesse ja puhaste sonettide kirjutamises.

Meie oludes õige märgatavat osa on R. etendanud ka e e s t i k i r j a k e e l e arendamises ja eesti keele, osalt sugukeeltegi, uurimises. Juba oma esimeste ilukirjanduslikkude teoste kaudu toob R. meie kirjakeelde ohtralt uut ja värsket ainestikku, eriliselt küll sõnavara alal. Seda ammutab ta läänepoolseist murdeist, eriti Saaremaalt ja Muhust, Wiedemann'i sõnaraamatust, rahvalaulude keelest ja Soomest, kuid arendab uut ka oleva põhjal derivatsiooni teel. Peamiselt R. mõjul või algatusel on eesti kirjakeelde levinud mitmed uudissõnad nagu *eos*, *halisema*, *himur*, *ihar*, *iil(ing)*, *jõhker*, *kahkjas*, *lape*, *luide*, *milline*, *paatjas*, *rõve*, *terendama*, *ulgumeri*, *vaid*, *valdama*, *veetlema*, *ülev j. t.* Väga individuaalse ja raskepärasegi lauseehituse ning stiili, eriliselt aga tundmata või haruldaste sõnade rohkuse tõttu on R. luuletused, tõlked (näit. D'Annunzio »Süütu«) j. m. tööd raskelt lugeda ja mõista olnud isegi haritlaskonnale, mida ainult osaliselt hõlbustada on suutnud teostele juurde lisatud sõnaseletused. Sellest hoolimata on R. mõju meie praeguse kirjakeele kujunemisel olnud mitmetigi tähtis ja viljakaski, eriti seetõttu, et tema soovitatud ja tarvitatud uudiskeelendeid on hoogsalt ja rahvalikumal kujul propageerinud ja edasi levitanud Joh. Aavik (vt.), kellega R., temast ehk radikaalsemgi olles, esialgu koos sammus n. n. »keeleuuenduse« algusaastail (näit. mõlemad kahasse tehes »O sõnastikku«, 1916), mis liikumisele ta hiljemini on asunud aga õige tagasihoidlikult ja kriitiliselt suhtuvale seisukohale. Oma Tartus viibimise aa. teotses R. agaralt Eesti Kirjanduse Seltsis, iseäranis selle kuukirja »Eesti Kirjanduse« redaktsioonis ja seltsi keeletoimkonnas, kus viimases ta J. Tammemäe, J. Jõgever'i (vt.), J. V. Veski (vt.) j. t. kõrval juhtivalt töötas »Eesti keele õigekirjutuse-sõnaraamatu« koostamisel ja trükkitoimetamisel (Tall., 1918). Oma arvamistes õigekeelsusküsimuste kohta rõhutab ta väga märgatavalt keeleajalugu ja häälikuseaduslikkust (pooldades näit. keelekujusid *pää*, *hõis*, *hõhk*, *hõrn*, *hüljes* pro *hülge*, part. *ilusad*, *siisgi*, *leskena* jne.), kuigi tema veendumused sagedasti seletuvad ka puhtisikulise maitsega ja kodunurga keelendite eelistamisega. Kirjakeele arendamise ja korraldamise alal on tema seisukohad avaldunud peamiselt kirjutistes »Eesti kirjakeele arenemine« (Eesti Kultura I, Tartu, 1911, lk. 214—304; selle ülevaate nõrkuseks on dokumentatsiooni hõredus), »Tegusõnane tuletusliide -ne-« (E. Kirj. 1915, lk. 294–98), »Eesti keele õigekirjutus koolidele ja iseõppijatele« (Tartu, 1922, 32+15 lk.) ja mõnes vähemas artiklis ning keelelises arvustuses (vt. E. Kirj. 1915, 1917; Keeleline Kuukiri 1915—17). Tema huvid eesti murrete vastu on kajastunud pikemas, enam küll esteetilist laadi ning sihtidega kirjutises »Aruanne murde uurimiste üle Saaremaal« (E. Kirj., 1910–11, kokku 24 lk.). R. teaduslikest artikleist nimetatagu: »Mõned jooned keele ajaloost« (E. Kirj. 1910, 1911, 1913, 1914, kokku 41 lk.; soome-ugri rahvaste sugulusest ja põlvnemisest keeleteaduse valgustusel, sm.-ugri algkeele lühike karakteristika), »ə ja ə̑ ajalugu« (E. Kirj. 1914, lk. 39—59; siin püütakse teatavaid teise silbi vokaalidevaheldusi läänemeresoome